

V průběhu obranného boje může být za určitých podmínek výhodné vyklidit určitý úsek terénu, abychom vlastní síly a prostředky uchovali bojeschopné. Vyjitím z boje zachová si jednotka žádoucí volnost manévru, může přeskupit svoje síly a zaujmout nový úsek terénu nebo prostor, odkud může splnit rozhodující bojové úkoly.

Vyjití z boje a odchod

Vyjití z boje a odchod má za cíl vyvést vlastní síly a prostředky zpod úderů převažujících sil protivníka, tj. dočasně opustit terén obsazený vlastními jednotkami a zaujmout výhodnější úsek terénu nebo prostor ke splnění dalších úkolů. Může to být opatření vynucené protivníkem, ale může to být též součást přeskupení.

K odchodu vytváříme zadní voj a zajišťující síly, které posílené PT prostředky, tanky, dělostřelectvem, ženijními a chemickými jednotkami zabezpečují odchod jednotek. Aby mohly úspěšně splnit úkoly, přemísťuje se zadní voj a zajišťovací síly s posilovými prostředky po jednotlivých postaveních do hloubky.

Vyjití z boje a odchod musí být organizovány a mohou být uskutečněny jen na rozkaz nadřízeného.

Bojová činnost při vyjití z boje

V závislosti na různých faktorech boje může bojová sestava pozůstat z jednoho sledu a zálohy nebo ze dvou sledů. Vezmeme si příklad, kdy jde o bojovou sestavu, pozůstávající ze dvou sledů. Motostřelecký pluk zaujímá v těchto podmínkách prostor 10×10 km. Druhý sled motostřeleckého pluku zaujal obranný prostor v hloubce asi 6 km. Má-li motostřelecký pluk vyjít z boje, musí být pro každý prapor 1. sledu určena v hloubce 4–6 km, tj. za prvním mezilehlým obranným postavením dvě shromaždiště, při jejichž volbě je nutné dbát na skrytí a zastírání.

Před zahájením vyjití z boje zaujímá nejdříve dělostřelectvo záložní palebná postavení v hloubce. Potom vychází z boje část 1. sledu msp (části sil zesílené tanky, PT prostředky a dělostřelectvem zůstávají zpět) a zaujme prostor shromaždiště v hloubce. Zpět ponechané dílčí síly se stahují a probíjovávají se do plánovaných (předpokládaných) prostorů shromaždiště.

V 1. mezilehlém postavení zaujímá obranu 2. sled motostřeleckého pluku. Během odchodu plní 2. sled úkoly zadního voje. Přitom zajišťuje dílčími silami stáhnout se do prostorů shromaždiště, útočí

Dělostřelectvo při vyjití z boje a za odchodu

Upraveno z tisku NDR.

s omezeným cílem, váže čelně protivníka a napadá ho z boku. Část tankového praporu (zpravidla do dvou tankových rot) se zachytí v jeho sestavě. Jakmile dosáhly zpět ponechané dílčí síly praporů 1. sledu s posilovými prostředky prostory soustředění, začíná odchod motostřeleckého pluku do nového prostoru v proudech nebo předbojových sestavách.

Vyjítí z boje podporuje nejen dělostřelectvo, ale všechny druhy vojsk a služeb. Průzkumné prostředky musí např. získat důkladné a podrobné informace o situaci a odhalit záměry protivníka. Mají spojení se sousedy a vedou aktivní průzkum, dokud jednotka nedosáhne nařízený prostor. Ženíjní jednotky zabezpečují pohyb, odstraňují uzávěry, trhají objekty a v nejdůležitějších směrech pokládají minové pole a uzávěry. Část ženíjních jednotek působí v součinnosti s PT zálohou motostřeleckého pluku jako POZ, zbytek jako OZP.

Během vyjítí z boje má mimořádný význam mít úplně jasno o situaci, znát záměry protivníka a veškerou činnost maskovat, aby byla pro nepřítel překvapivá. Důkladná a svědomitá organizace, zvláště dobrá součinnost, je při této činnosti základem úspěchu.

Bojová činnost jednotek za odchodu

Jakmile dosáhnou motostřelecké prapore s posilovými prostředky prostory shromaždišť, začínají se formovat v pochodové proudy. K tomu může dojít s přihlédnutím k situaci a úkolům v novém postavení. Přitom je nutné brát v úvahu, že

- na čele motostřeleckého pluku jsou rozmístěny průzkumné jednotky, které provádějí průzkum pochodové osy a nových prostorů v hloubce,

- na bocích a na zádi jsou takové zajišťovací jednotky, které posíleny dělostřelectvem a PT prostředky, jsou schopny odrazit samostatně nebo v součinnosti s hlavními silami útok protivníka,

- týlové jednotky jsou již zařazeny do pochodových proudů.

Abychom kryli odchod, vytváříme zadní voj, který by měl být posílen dělostřelectvem, tanky, ženíjními jednotkami a PT prostředky. Zaujímá obranná postavení a přemísťuje se postupně po skocích na rozkaz velitele jednotky do hloubky. Jeho úkoly jsou:

- odrážet útok nepřítel,
- ničit proniklé síly protivníka.
- obratným vedením boje za zdrženou zabránit nebo ztížit rychlé proniknutí sil protivníka.

Není-li za dané situace možné odcházet v pochodových proudech, přemísťuje

se jednotka od postavení k postavení do hloubky. Bojová sestava má přitom charakter předbojové sestavy.

Odchod je ukončen, dosáhne-li jednotka nového postavení. Zde přechází bezprostředně do obrany a zaujímá — je-li to nutné — vyčkávací prostor. Zadní voj a zajišťovací síly se svými posilovými prostředky včlení se po splnění úkolů opět do bojové sestavy jednotky.

Úkoly dělostřelectva při vyjítí z boje

Minomety se přidělují těm jednotkám, které zajišťují odchod praporu. Budou sazeny na nejdůležitějších směrech bezprostředně do bojové sestavy jednotky s těmito úkoly:

- umlčovat palebná hnízda protivníka,
- umlčovat živou sílu v ohniscích odporu a v zákopech,
- zabránit proniknutí sil protivníka,
- ničit tanky a obrněná vozidla.

Použití 120mm plukovní minometné baterie závisí na tom, byl-li pluk posílen divizním dělostřelectvem a jaké úkoly toto dělostřelectvo plní v jeho prospěch. Dostane-li pluk posilové dělostřelectvo, potom by měla minometná baterie být přidělena tomu praporu, který plní nejdůležitější úkoly. Bojovou sestavu zaujímá tato baterie asi 1 km za sestavou jednotek praporu, ponechaných zpět, a přemísťuje se po četách do hloubky. Její poslední palebné postavení bude v blízkosti prostoru shromaždiště praporu, který podporuje. Nebyl-li pluk posílen dělostřelectvem, zůstává minometná baterie v ruce velitele pluku, zajišťuje vyjítí z boje hlavních sil a podporuje za odchodu boj zadního voje. K tomu se přemísťuje asi 3 km zpět, zaujímá palebné postavení na výši 2. sledu motostřeleckého pluku a přemísťuje se po vyjítí z boje po četách do hloubky. Během vyjítí z boje plní baterie tyto úkoly:

- umlčuje dělostřelectvo a ostatní palebné prostředky,
- umlčuje, příp. ničí proniklé síly protivníka.

Protitanková záloha pluku zaujímá při vyjítí z boje palebné čáry v úseku, z něhož může co nejvýhodněji plnit úkoly (ve středu nebo na jednom z boků). Přitom ničí tanky a obrněná vozidla protivníka, čímž zabraňuje proniknutí protivníka do hloubky. Podporuje činnost zadního voje, s nímž se postupně přemísťuje do hloubky. V úseku obrany praporu zadního voje rozvíjí se pak do bojové sestavy.

Posilové dělostřelectvo zůstává zpravidla v ruce velitele motostřeleckého pluku. Vyjítí z boje podporuje z palebných

postavení, která jsou v hloubce asi 6 km. Aby mohlo zaujmout toto palebné postavení, přemísťuje se po bateriích nebo oddílech. (podle stupně posílení). Palebná postavení volíme tak, aby po bezprostřední podpoře jednotek vycházejících z boje, bylo možné z něho podporovat i zadní voj.

Dělostřelectvo zasahuje i do bojové činnosti zpět ponechaných jednotek, které zajišťují vyjití z boje. Nutí protivníka zaujmout pro něho nevýhodné prostory, zajišťuje rozvinutí 2. sledu a zálohy při protiztečích, vedených ke zničení proniknuvších sil protivníka, zabraňuje jejich rychlému pronikání a kryje odchod vlastních sil do prostorů shromaždišť, případně na obranné postavení. Aby mohlo plnit tyto úkoly, musí dělostřelectvo

- dočasně oslňovat bojovou sestavu protivníka,

- umlčovat palebné prostředky v ohniscích odporu a zákopecích,

- umlčovat živou sílu a palebné prostředky při přibližování a rozvíjení do bojových sestav,

- ničit, popř. umlčovat proniknuvšího nepřítel, aby zabránilo rychlému jeho proniknutí do hloubky,

- umlčovat pozorovatelný, VS.

Úkoly dělostřelectva za odchodu

Za odchodu je dělostřelectvo pluku většinou v proudech zajišťovacích jednotek a zabezpečuje jejich činnost. Místo zajišťovacích jednotek praporu záleží na úkolu, který mají plnit. Zpravidla pochodují tyto jednotky na konci praporu nebo se pohybují paralelně s pochodovým proudem na jednom z ohrožených boků. Napadne-li protivník takový pochodový proud praporu, rozvíjí se bezprostředně v prostoru bojové sestavy a

- zajišťuje rozvinutí zajišťovacích nebo hlavních sil praporu,

- podporuje vlastní jednotky při odrážení proniknuvších sil protivníka na bocích a na zádi,

- podporuje útok vlastních jednotek s cílem zničit protivníka, kterému se podařilo proniknout.

Ke splnění těchto úkolů umlčuje protivníka a jeho palebné prostředky za přibližování a rozvíjení a ničí tanky a obrněná vozidla.

Baterie 120mm minometů je podle toho, komu je přidělena, v pochodovém proudu hlavních sil a nebo podporuje činnost zadního voje. Je-li v proudu, rozvíjí se do bojové sestavy na rozkaz velitele, jemuž je přidělena. Je-li podřízena zadní-

mu voji, plní úkoly přirozeně v jeho prospěch a přemísťuje se po četách do hloubky. Má za úkol:

- podporovat zadní voj při protizteči,

- zajišťovat odchod zadního voje na nejbližší obranné postavení, jeho rozvinutí v tomto prostoru a udržení tohoto obranného postavení zadním vojem,

- zabraňovat zničení vlastních sil např. dělostřelectvem, jakož i přibližování a rozvíjení sil protivníka,

- zabránit protivníkovi vést údery do boku vlastních jednotek.

Aby mohla splnit tyto úkoly, musí baterie umlčovat dělostřelectvo a minomety protivníka, krytou i nekrytou živou sílu, palebné prostředky, pozorovatelný a VS, jakož i pochodové proudy.

Všimněme si krátce času, který potřebuje dělostřelectký oddíl, aby se mohl znovu rozvinout do bojové sestavy. Rozhodující jsou přitom samozřejmě vzdálenosti mezilehlých postavení a celková vzdálenost, kterou musí oddíl překonat. Např. při vzdálenosti mezilehlých obranných postavení 4–6 km, potřebuje oddíl k zaujetí bojové sestavy 2–4 km za tímto postavením

40–42 minut ve dne,

63–69 minut v noci.

Úkoly posilového dělostřelectva jsou přibližně stejné jako plukovní minometné baterie k podpoře zadního voje. Přitom má ovšem prvořadě umlčovat např. prostředky jaderného napadení.

Aby mohlo dělostřelectvo splnit úkoly s velkou účinností, musí mít přesné údaje průzkumu, pokud možno nej přesnější způsobem získané prvky pro účinnou střelbu, včasný průzkum palebných postavení a pochodových os v celé hloubce, co nej přesněji vyměřit bojovou sestavu a včas zabezpečit munici. Z druhů paleb používá soustředění palby, přehradné palby i palby na jednotlivé cíle a je-li nutné k vyjití z boje a krytí odchodu zadního voje, vytváří i dýmové clony.

Posilové dělostřelectvo zůstává i zde v rukou velitele motostřelectkého pluku a podporuje činnost zadního voje. Způsob přemísťování bojové sestavy do hloubky (po bateriích nebo oddílech) závisí na množství přiděleného dělostřelectva.

Protitanková záloha bojuje ve středu jednotky nebo na jednom z boků. Přemísťuje se v součinnosti s jednotkami praporu zadního voje postupným zaujímáním postavení do hloubky. Její použití vyžaduje průzkum palebných čar a příslušných pochodových os ve více směrech.

Plní tyto úkoly:

— kryje odchod zadního voje od postavení k postavení,

— zabráňuje proniknutí nepřátelských tanků a obrněných vozidel, zvláště na bocích,

— zesiluje vlastní obranné postavení.

Ke splnění těchto úkolů ničí nepřátelské tanky a obrněná vozidla a umlčuje palební hnízda protivníka.

* * *

Vyjítí z boje a odchod jsou složitou bojovou činností. Velení je v důsledku silné decentralizace dělostřelectva ztíženo. Veškeré bojové použití plánuje náčelník dělostřelectva motostřeleckého pluku s podřízeným dělostřeleckým štábem. Úkoly, které má splnit dělostřelectvo, mohou být jen

tenkrát vyřešeny, budou-li při plánování a součinnosti včas stanoveny všechny otázky velení, organizace průzkumu a spotřeby munice.

Zvláštní pozornost je třeba věnovat organizaci součinnosti mezi údery oddílů taktických raket, palbou dělostřelectva a činností všech druhů zbraní. Proto je nutné ohraničit palbu dělostřelectva podle úseků, směrů, vzdáleností a času a stanovit signály k součinnosti.

Náčelník dělostřelectva velí posilovému dělostřelectvu, dělostřelectvu pluku a protitankové záloze rádiem, telefonicky a prostřednictvím spojek. Během vyjití z boje a za odchodu je u velitele motostřeleckého pluku, navrhuje způsob použití veškerého dělostřelectva a vydává úkoly děl. velitelům. Je-li žádoucí, může být také u velitele zadního voje, aby odtud velel dělostřelectvu.